

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om skattelättnader för vissa egendomsförvaltningsbolag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås stiftandet av en lag om skattelättnader till bolag som avses i 1 § 5 mom. lagen om statens säkerhetsfond. Skattelättnaderna skall beviljas sådana egendomsförvaltningsbolag i vilka staten på grundval av aktieinnehav har bestämmanderätten samt dylika bolags dotterbolag och sådana bolag som äger aktier i egendomsförvaltningsbolag. När egendom överförs till ett ovan nämnt bolag från en bank som är föremål för statens säkerhetsfonds eller statens stödåtgärder eller från ett inhemskt eller utländskt bolag som hör

till samma koncern som banken, skall överlåtelserna vara fria från stämpelskatt. Bolagen skall även vara befriade från stämpelskatt på fordringsbevis när de tar upp kredit för finansiering av sin verksamhet.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst. Det föreslås att lagen skall tillämpas på överlåtelse av egendom och inlämning av fordringsbevis som skett mellan den 18 oktober 1993 och den 31 december 1994.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Propositionen ingår som ett led i de offentliga stödåtgärder som statsmakten riktar till depositionsbankerna. För tryggnad av stabiliteten i depositionsbankernas verksamhet och deponenternas tillgodohavanden bildades statens säkerhetsfond genom lagen om statens säkerhetsfond (379/92), som trädde i kraft den 30 april 1992. Statens säkerhetsfond är en under riksdagens garanti stående fond utanför statsbudgeten. Till fonden hör depositionsbankerna samt utländska bankers depositions- mottagande filialkontor. Fonden har ett förvaltningsråd, som utgörs av riksdagens bankfullmäktige. Dessutom har den en direktion och fast anställda.

Fondens stödfullmakt har uppgått till 20 000 milj. mk. Av fondens medel har affärsbankernas och Postbanken Ab:s säkerhetsfond, sparbankernas säkerhetsfond och andelsbankernas säkerhetsfond kunnat beviljas lån på specialvillkor. Fonden har också kunnat ställa borgen för de lån som de nämnda säkerhetsfonderna

tagit upp. Fonden har kunnat teckna aktier och andelar i en bank som hört till fonden, ställa borgen för lån som banken tagit upp och bevilja även annat finansieringsstöd, om det varit nödvändigt för tryggnad av bankens verksamhet eller stabiliteten på finansmarknaden.

Fondens stödfullmakter uttömdes i juni 1993, och stödandet av bankerna har fortsatt med anslag som reserverats i statsbudgeten.

I samband med statens säkerhetsfonds stödåtgärder har det förekommit situationer då saneringen av en bank som befunnit sig i ekonomiska svårigheter fordrat att riskfyllda egendomsposter med dålig avkastning överförs från den banks ägo som skall stödas.

2. Nuläget och de viktigaste förslagen

Lagen om statens säkerhetsfond har ändrats genom lag (857/93). Den 15 oktober 1993 togs i lagen in stadganden om egendomsförvalt-

ningsbolag. Egendomsförvaltningsbolagen ägs av fonden eller, i de fall då de ägs direkt av staten, förvaltas av fonden.

Ett eigendomsförvaltningsbolag är ett bolag i vilket fonden eller staten alltid på grundval av aktieinnehav har bestämmanderätten. Bolagets syfte är att köpa eller på annat sätt förvärva och sköta samt sälja eller på annat sätt överlåta egendom eller ansvarsförbindelser som tillhör en bank, vilken är föremål för statens eller fondens stödåtgärder. Fonden kan även förvalta eller äga aktier i ett aktiebolag, som äger aktier i ett eigendomsförvaltningsbolag, eller i ett annat aktiebolag om ägandet eller förvaltningen kan anses behövlig med tanke på trygghandet av bankens verksamhet och finansmarknaden.

Sådana bolag som avses i 1 § 5 mom. lagen om statens säkerhetsfond kan bildas eller förvärvas av statens säkerhetsfond eller staten. Statsrådet beslutar då om bildandet eller förvärvandet av bolaget inom ramen för det anslag och de fullmakter som i statsbudgeten reserverats för ändamålet.

Staten och statens säkerhetsfond är med stöd av 2 § lagen angående stämpelskatt befriade från skyldigheten att betala stämpelskatt. Enligt 57 § i den nämnda lagen är överlåtelse av värdepapper fri från stämpelskatt, om köparen eller säljaren är finska staten eller statens säkerhetsfond. Befrielsen från stämpelskatt gäller inte sådana i lagen om statens säkerhetsfond avsedda bolag som staten bildat och äger eller sådana bolag som statens säkerhetsfond bildat och äger.

Enligt 16 § lagen angående stämpelskatt skall en överlåtelsehandling som gäller äganderätt till fastighet, då lagfart söks, beläggas med stämpel till ett belopp som motsvarar skatten. Om egendomens värde är högre än 200 000 mk, är skatten 6 %. När en överföring av arrenderätten till en arrendetomt jämte byggnader i en stad anmäls till kommunal myndighet, skall den överlåtelsehandling som gäller arrenderätten beläggas med stämpel till ett belopp som motsvarar stämpeln för köpebrev som gäller fastighet.

Enligt 55 § lagen angående stämpelskatt skall i stämpelskatt betalas 1,6 % av köpeskillingen eller bytesvärdet för värdepapper, om värdepapper säljs eller byts utanför den fondbörsverksamhet som avses i värdepappersmarknadslagen (495/89) eller utanför den avtals-

marknadsverksamhet som idkas av en sammanslutning av värdepappersförmedlare.

Skuldsedlar och checkräknings- eller andra låneavtal skall, när de inlämnas till i 47 § lagen angående stämpelskatt avsedd inrättning eller kassa som idkar lånerörelse, beläggas med stämpel enligt kapitalets storlek till 1,5 % för varje hel mark.

Egendomsförvaltningsbolag bildas i de fall då egendom eller ansvarsförbindelser som tillhör en bank som är föremål för statens eller statens säkerhetsfonds stöd, för åstadkommande av en stödlösning, måste överföras från bankens balansräkning till ett från bankens balansräkning fristående eigendomsförvaltningsbolag. Eigendomsförvaltningsbolagets anläggningskostnader, dess förluster och övriga kostnader som bolaget medför betalas ur ett anslag som reserverats i statsbudgeten. Eigendomsförvaltningsbolaget vore i egenskap av mottagare av egendom även skyldigt att betala stämpelskatt på överföringen av egendomen. Sålunda skulle stämpelskatten i sista hand betalas av statens medel. När egendom överförs från en bank, som stöds, till ett eigendomsförvaltningsbolags dotterbolag eller till ett bolag vars syfte är att äga aktier i ett eigendomsförvaltningsbolag, skulle stämpelskatten på motsvarande sätt bli täckt med anslag som reserverats i statsbudgeten.

Därför föreslås i denna proposition att eigendomsförvaltningsbolag som avses i 1 § 5 mom. lagen om statens säkerhetsfond skall vara fri från skyldigheten att betala stämpelskatt på överföring av egendom. Befrielsen från skatt skall gälla överlåtelser genom vilka egendom som tillhör en bank som är föremål för säkerhetsfondens eller statens stöd såsom ett led i en bankstödslösning överförs till bolag som avses i lagen.

Bolagen skall även befrias från stämpelskatt på fordringsbevis i fråga om krediter som bolagen tar upp hos kreditinstitut för att finansiera sin verksamhet.

Lagen skall tillämpas så, att skattelättnaderna skall gälla alla överlåtelser av egendom som gjorts till bolag som avses i lagens 1 § 2 mom. samt alla fordringsbevis som bolagen inlämnat, om de rättshandlingar som gäller överlåtelsen av egendomen har företagits och fordringsbevisen har inlämnats efter det att bolagen bildats och under perioden den 18 oktober 1993 och 31 december 1994 nämnda dagar medräknade.

3. Propositionens verkningar

De bolag som avses i 1 § 2 mom. i lagförslaget finansierar sin verksamhet med statsgaranterade krediter från kreditinstituten eller med anslag som i statsbudgeten reserverats för ändamålet. Enligt en fjärde tilläggsbudget för 1993 kan staten av det anslag som i budgeten reserverats för stödjande av bankverksamheten betala anläggningskostnaderna för egendomsförvaltningsbolag samt bolagens förluster.

Det har preliminärt beräknats att till de egendomsförvaltningsbolag och andra bolag som avses i lagförslaget från bankerna kommer att överföras fastighets-, bostads- och andra aktier för ett värde av uppskattningsvis 2 400 milj. mk samt fastigheter för ett värde av 6 200 milj. mk. Överföringarna av egendom beräknas för de egendomsförvaltningsbolag eller andra bolag som här avses medföra kostnader om ca 411 milj. mk i form av stämpelskatt. Bolagen har beräknats behöva ca 500 milj. mk i

driftkapitalsfinansiering. Stämpelskatten på de fordringsbevis som ansluter sig till bolagens kredittagning beräknas uppgå till 7,5 milj. mk. På grund av de skattelättnader som föreslås i denna proposition beräknas staten gå miste om sammanlagt 418,5 milj. mk i utebliven stämpelskatt.

Om egendomsförvaltningsbolagen och de andra bolag som avses ovan betalar stämpelskatt till staten, blir staten tvungen att betala stämpelskatten av de anslag som reserverats för stödjande av bankverksamheten. Därigenom skulle pengarna cirkulera inom statsbudgeten, eftersom anslagen för sin del täcks bl.a. med skatteintäkter, till vilka även avkastningen av stämpelskatten hänförs.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1 §. I paragrafen definieras de bolag som skulle beröras av de skattelättnader som ingår i lagen. Det är fråga om sådana i 1 § 5 mom. lagen om statens säkerhetsfond nämnda egendomsförvaltningsbolag i vilka statens säkerhetsfond eller staten har bestämmanderätten och deras dotterbolag samt sådana bolag som äger aktier i egendomsförvaltningsbolag och vilka staten innehar bestämmanderätten. Av ett dotterbolag förutsätts att dess syfte är att köpa eller på annat sätt förvärva eller förvalta samt sälja eller på annat sätt överlåta egendom som tillhör en bank som är föremål för statens eller statens säkerhetsfonds stödåtgärder. Ett dotterbolag som skattelättnaden gäller får inte själv direkt idka t.ex. byggnadsverksamhet eller annan näringsverksamhet. Lagen skall tillämpas på rättshandlingar som företagits såsom ett led i saneringen av en bank, vilken är föremål för statens eller statens säkerhetsfonds stödåtgärder, i enlighet med lagen om statens säkerhetsfond.

2 §. Paragrafen innehåller ett stadgande om

befrielse från stämpelskatt vid överföring av egendom. Befriade från stämpelskatt är enligt stadgandet överlåtelser genom vilka till ett egendomsförvaltningsbolag eller att annat bolag som avses i 1 § 2 mom. värdepapper, aktier eller fastigheter överförs från en bank som är föremål för statens säkerhetsfonds eller statens stöd eller från ett inhemskt eller utländskt aktiebolag som hör till samma koncern som banken. Likaså är en överlåtelshandling som gäller arrendetomt i stad befriad från stämpelskatt, då de nämnda bolagen anmäler sitt fång till kommunal myndighet.

3 §. I paragrafen stadgas om befrielse från skyldighet att erlägga stämpelskatt för skuldsedlar och checkräknings- eller andra låneavtal som ett egendomsförvaltningsbolag eller ett annat bolag som avses i 1 § i syfte att finansiera i lagrummet avsedda verksamhet har inlämnat till en sådan i lagen angående stämpelskatt avsedd inrättning eller kassa som idkar lånerörelse. Bolaget skall vara befriad från stämpelskatt på sådana fordringsbevis som gäller lån, genom vilka ett egendomsförvaltningsbolags eller ett i lagen avsett dotterbolags förvärv av

egendom från en bank som är föremål för stöd har finansierats, eller som använts till finansiering av förvärv av aktier i egendomsförvaltningsbolag.

4 §. Paragrafen innehåller ikraftträdelse- och tillämpningsstadganden. Lagen skall tillämpas retroaktivt på rättshandlingar som avses i lagen, om de företagits efter det att bolagen bildats och under perioden den 18 oktober 1993 till den 31 december 1994, nämnda dagar medräknade. I paragrafen stadgas dessutom om att länsskatteverket på ansökan återbetalar

sådan i lagen avsedd skatt som redan betalats innan lagen trädde i kraft.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om skattelättnader för vissa egendomsförvaltningsbolag

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

I samband med de stödåtgärder som vidtas för tryggande av stabiliteten i depositionsbankernas verksamhet och stabiliteten på finansmarknaden befrias bolag i vilka statens säkerhetsfond eller staten har bestämmanderätten och som förvaltas av fonden från skyldigheten att erlägga stämpelskatt, på det sätt som denna lag stadgar.

Med bolag som befriats från stämpelskatt enligt 1 mom. avses i 1 § 5 mom. lagen om statens säkerhetsfond nämnda egendomsförvaltningsbolag och sådana dotterbolag till dem, vilkas uppgift är att köpa eller på annat sätt förvärva och förvalta egendom tillhörande en bank som är föremål för statens eller statens säkerhetsfonds stödåtgärder, samt bolag i vilka bestämmanderätten innehas av staten på grundval av aktieinnehav och vilkas syfte är att äga aktier i egendomsförvaltningsbolag.

2 §

De bolag som avses i 1 § är befriade från skyldighet att erlägga stämpelskatt för sådana överlåtelsehandlingar som avses i 16 och 26 §§ lagen angående stämpelskatt samt i samband

med överlåtelse av värdepapper. Befriade från stämpelskatt är överlåtelser genom vilka egendom, tillhörande en bank som är föremål för statens eller statens säkerhetsfonds stöd, eller tillhörande ett inhemskt eller utländskt bolag inom samma koncern som banken, övergår i ett sådant bolags ägo som avses i 1 §.

3 §

Befriade från stämpelskatt är fordringsbevis som ett sådant bolag som avses i 1 § inlämnar till en i 47 § lagen angående stämpelskatt avsedd inrättning eller kassa som idkar lånerörelse.

4 §

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lagen tillämpas på överlåtelse av egendom och inlämning av fordringsbevis som skett mellan den 18 oktober 1993 och den 31 december 1994.

Länsskatteverket återbetalar på ansökan sådan i denna lag avsedd stämpelskatt som erlagts före lagens ikraftträdande.

Helsingfors den 19 november 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

